

VIKTOR RAFAEL MARTIN

"Kotikirkon Viestin" tämä numero on pääasiallisesti omistettu tirehtööri V. R. Martinin 80-vuotispäivän kunnioittamiseksi. Rauman seurakunta tahtoo täten tuoda ilmi syvän kiitollisuutensa ja hartaat siunauksen toivotuksensa uskolliselle, kunnioitetulle sekä harvinaisen pitkän päivätyön suorittaneelle työntekijälleen.

Oheisessa kirjoituksessa tir. Martinin vävy, Turun Sanomien päätoimittaja Veikko Puro valaisee tir. Martinin persoonallisuutta sekä hänen suorittamaansa elämäntehtävää.

Kotikirkon Viesti

"On riemu, kun saan tulla,
Sun, Herra, temppeleis,
Sun porteistasi käydä,
Sisälle pyhyiksiis."
V. 213: 1.

Rauman kaupunki- ja maaseurakunnan
yhdysside

N:o 2

1948

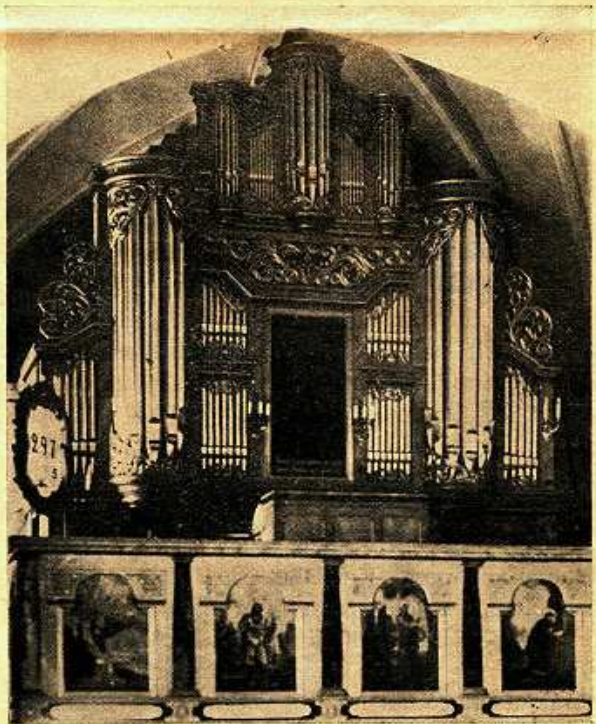
Herran kansan virsi

Hyvä on veisata kiitosta meidän Jumalallemme. Se on suloista. — Hän parantaa ne, joilla on särjetty sydän, ja sitoo heidän haavansa.

Ps. 147: 1, 3.

Kansamme keskellä ei pyhän virren sävel ole koskaan lakannut kaikumasta, ei vaikeinakaan aikoina. Päinvastoin juuri vaikeat ajat ovat aina näyttäneet, että kansamme sielussa soi pyhän virren sävel syvimmällä ja että kansallamme on iankaikkisuuden tunto lähtemättömänä sydämessään. Mitä lieneekään pinnalla, niin syvällä on aina tietoisuus siitä, että ihminen on matkamies, jonka tie kulkee iankaikkisuutta kohti, elävää Jumalaa kohti. Tämä kristillinen elämäntuntu antaa kansamme sielulle sitä syvyyttä, jonka ilmaukset ovat monet. Jumalan tunteminen ja iankaikkisuuden tunto on myöskin salattu voimanlähde kansallamme sen vaikeuksissa ja sen kiusauksissa. Sentähden juuri vaikeat ajat virittävät vain yhä väkevämmäksi pyhän virren sävelen kansamme sielussa. Monet ovat ne kyyneleet, jotka silmistämme tämänkin sukupolven aikana ovat pudonneet. Mutta kyyneleen rinnalla on aina kiitos. Herra sentään parantaa ja Hän sitoo haavat.

Kun virsi ja hengellinen laulu näyttää kasvavan ja voimistuvan, niin me kiitämme siitä Herraa, kaiken hyvän antajaa. Herra on tämänkin jalon viljan kasvattanut. Evankeliumi Kristuksesta on synnyttänyt sen elämän, jonka ilmausta

*"Jumala, minun sydämeni on valmis.
Nouse, Psaltari ja Candele."*

Ps. 108: 2, 3.

virsi ja hengellinen laulu ovat. Pyhä uskomme ei ole ensi sijassa oppia, vaan se on elämää, joka syntyy jumalansanasta. Tätä elämää on virsi ja hengellinen laulukin. Siksi on suloista Herraa kiittää siitäkin.

Jumalansana puhuu paljon Herran kansan virrestä. Se puhuu Mooseksen virrestä, Karitsan virrestä ja uudesta virrestä (5 Moos. 32: 1—43, Ps 111; 132; 68, Ilm. 15: 3). Herran kansan virressä kaikuu kaksi säveltä sekä täällä matka-vaivojen alla että kerran pelastettujen uudessa virressä taivaassa. Ne ovat vanhurskauden sävel ja sovituksen sävel. Herran kansa kiittää Jumalaa siitä, että hänen tiensä ovat vanhurskaat ja oikeat ja että kerran tämä vanhurskaus on voittava kaikki vääryyden ja pahuuden vallat, jotka sitä vastaan sotivat. Ja Herran kansa kiittää Jumalaa siitä sovituksesta, jonka Jumala Kristuksessa on syntiselle valmistanut. Kenenkään ei tarvitse hukkoa vanhurskauden tuomioihin, vaan on pelastus, jonka Karitsa on aikaansaanut, Karitsa, Jumalan salaisuus, hänen rakkautensa ja armonsa voitto vihasta ja tuomiosta. Mooseksen virsi ja Karitsan virsi kaikuvat jo täällä alkeissaan ja opetellen. Kerran se virsi kaikuu uutena lasisen meren päällä, joka on niinkuin tulella sekoitettu; se kaikuu pelastettujen suusta täytenä ja puhtaana, niinkuin se ei koskaan voi vielä täällä kaiku.

Herran kansan virttä veisaavat yhä taajenevat joukot. Kirkkokuorojen työ voimistuu, kirkkoveisuus vahvistuu ja seuratuissa ja kodeissa on virsi virinnyt uudella voimalla. Mutta tämän rinnalla on myös yhä suureneva joukko, joka ei enää veisaa Herran virttä. Se ei ehkä jaksa, se ei ehkä osaa. Tai se ei ehkä tahdo.

On käynyt niin kuin kerran, kun sisar ja veli tulivat kirkkoon. Sisar oli keuhkotautinen. Erästä virttä veisattaessa sisar kuiskasi veljelleen: "Tämä on mielivirteni." — "Miksi et sitten laula?" kysyi veli. — "Kun on tuo tauti." — Silloin veli alkoi veisata ja lauloi kahden puolesta.

Nyt on paljon niitä, jotka eivät jaksa laulaa Herran virttä. He eivät jaksa uskoa vanhurskauden voittoon. Kohtalon iskut heidän omalla kohdallaan ja vääryyden valta maailmassa, missä näyttää siltä, kuin vain voima eikä oikeus hallitsisi, se on ryöstänyt heiltä uskon Jumalan vanhurskauden voimaan. Te, jotka laulaa jaksatte ja laulaa osaatte, laulakaa nyt kahden puolesta, laulakaa vanhurskaan Jumalan kaikkivallasta! Jumala antaa salatun voimansa lauluunne, Hen-

gen, joka herättää väsyneen, kuolleen uskon. Nyt tarvitaan Herran kansan laulamaa ylistystä vanhurskauden voimasta ja voitosta. Jumala pitää kaikkivaltiaassa kädessään maailmaa. Kerran ylistämme Häntä hänen teittensä oikeudesta ja vanhurskaudesta. Hän ei ole syyppää siihen vääryyteen ja raakuuteen, mikä maailmassa on, vaan Hän vie oikeuden voittoon. Laulakaa siitä! Tätä laulamista tarvitaan.

On myöskin paljon niitä, jotka eivät syntiensä sitomina jaksa uskoa sovitukseseen. Synnin aallot käyvät yli pään eikä pelastusta näytä olevan. Nautinto, tämän maailman ihanuus, josta niin paljon toivottiin, onkin käynyt katkeraksi ja pahanmakuiseksi, kun ihminen on joutunut intohimojensa orjuuteen ja kulkemaan synnin liejuissa. Ei jakseta laulaa Herran virttä, ei uskalta ottaa suuhun sovituksen sanoja, vaikka sydän toivoisi saavansa sovituksen voiman ja vapahduksen. Laulakaa, ystävät, näille väsyneille, niin että he kuulevat! Kristus on sovittanut, Kristus antaa anteeksi synnit. Kristus antaa puhdistuksen ja uuden elämän voiman. Laulakaa tämä sydämiin! Herra antaa veisuullemme Hengen. Täällä Länsi-Suomessa lauletaan:

Armon lapset, riemuitkaa,
Haluisesti veisatkaa! —

Ilmoittakaa kaikille
Vaivatuille sieluille:
Armon saa se armosta,
Lähestyy ken Jeesusta.

On myös niitä, jotka eivät enää osaa veisata, eivätkä tiedä tietä evankeliumin luo.

Muuan pieni joukko nuoria kävi laulamassa sairaalassa. Siellä makasi kurkkutuberkelissa torvisoittokunnan johtaja, nuori mies. Hän kuuli laulun sanat:

Kun oma pohja pettääpi,
Niin pelkäämättä lepääpi
Sieluni, joka omas on,
Pääll' armos, niinkuin kallion.

Sairas kysyi: "Missä sellaisia lauluja on?" Ja hän sai laulajilta Sionin Virret. Hän luki nämä matkamiesten virret läpi ja ne aukaisivat hänen sydämensä evankeliumin sanomalle.

Laulakaa! Laulakaa niidenkin puolesta, jotka eivät jaksa ja jotka eivät osaa! Laulakaa — ja Herra antaa Henkensä lauluunne. Pyhä virsi vie sanomaa Kristuksesta, sanomaa vanhurskaudesta ja sovituksesta sinne, missä sitä tarvitaan. Se tuo toivoa, uskoa ja uutta yhteyttä.

Lähetykselle ja ystäville avoin koti

Lähetysompeluseuran työkauden nyt taas päättyessä allekirjoittanut selaili ompeluseuran jäsenluettelo. Huomio silloin aina kiintyy nimeen: Martin, Viktor, muut nimet kun kaikki ovat feminiinien. Tirehtööri Martinin lähetysrakkaus on esimerkillistä Rauman seurakuntalaisille. Ei mikään muu — ei väsymys, ei huono sää, ei ikä — voi häntä estää saapumasta maanantai-illan seuraan kuin — kinkerit kevättävällä. Aina hän on uskollisesti ja auliisti, rauomalaisille niin rakkaaksi käyneen rauhallisesti lauluja säestäen suorittamassa palvelusosaansa, jumalanpalvelustaan, on sitten kysymyksessä ompeluseura, lähetysjuhlat tai joku muu seurakunnallinen hartaustilaisuus Nuorten Talolla. Tirehtööri Martinin vapaaehtoinen työ lähetysaralla on kunnioitusta ansaitseva myös pituutensa tähden, laskujeni mukaan yli puolen vuosisataa. Sitä ei ihminen olisi jaksanut, ellei lähetysten suuri työnantaja, elävä Herra itse olisi kirkastanut ja elävöittänyt sydämelle: "Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni."

Palaan vielä tuohon mielenkiintoiseen ompeluseuramme jäsenluettelo. Kun kääntelee sivuja neljän vuoden osalta taaksepäin, on sitten jo Martin, Viktor-nimen edellä: Martin, Hilda. Ei ole tiedossani kumpi näistä ystäväistäni toisensa oli tuonut lähetysystävien joukkoon, vai kutsui-ko itse Herra heidät yhdessä Rauman vastaperustettuun lähetysompeluseuraan. Sama rakkaus sydämissä. Tirehtöörinrouva Martinin jalka ei painanut, eivätkä kodin kiireet saaneet häntä estää esim. joka syksy aina viimeiseen täällä viettämäänsä syksyyn asti, uupumatta kiertämästä lähetysyhdistyksen elöjuhlistan kanssa, listan, jolla myöskin karttui varoja.

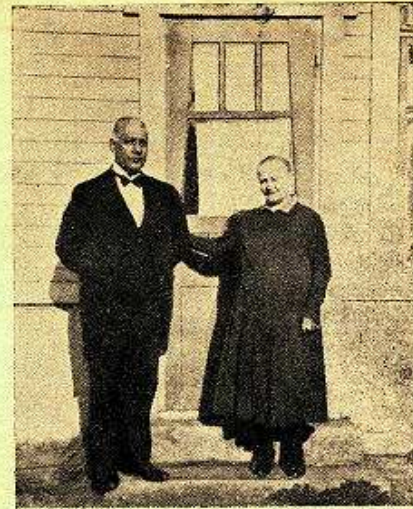
Ystävät, ennen kaikkea laulakaa kuuluvasti ilmi ilonne Kristuksesta, te, joilla se ilo on!

Herrastanne kerskatkaa,
Autuudestaan iloitkaa!

Laulakaa Jumalan edessä! Laulakaa ihmisten edessä! Laulakaa itsellenne!

Laulakaa kiitosta ja ylistystä Jumalalle ja Karitsalle! Laulakaa vanhurskauden ja sovituksen sanomasta ihmisille!

Laulakaa matkallanne iankaikkisuutta kohti, etteivät matkan vaivat uuvuta!

Tir. ja rouva Martin kotinsa
portilla.

Lähetyspiiri vieläkin siunaten muistelee hänen palvelusalttiuttaan.

Samoin kaipaa ja muistelee häntä ja Martinien vieraanvaraista kotia se ystäväpiiri, jolle aina oli mieluisaa kokoontua sinne, pirteän ja palveluhaluisen Hilda Martinin emännöidessä. Lukemattomilla Hildan ja Viktorin päivillä ovatkin siellä virret ja hengelliset laulut olleet harjoituksessa. Onpa pienoinen joukko vielä ystävän poismentyäkin säännöllisesti ollut kutsuttuna Hildan päivillä — muistoissa eletty. Niin, kristityillä on tämän katoavaisuuden keskellä ihana tietoisuus: "Oi yhteys sä kaikkein pyhien, me vaivassa, he maassa autuuden."

E. Vaahtoranta.

"Soi soitto Herran kannelten ja pauhu uutten urkujen Taivaassa valtavasti. Myös kuoro lunastettujen Nyt yhtyy ääneen enkelten, Ne veisaa riemuisasti: Herraa, Luojaa, Ylistämme Virsillämme Voimastansa, Kaikki loi hän sanalansa."

Teillä on suuri, Jumalan antama tehtävä.

Täällä on heikko kiitoksemme. Täällä vanhurskauden ja sovituksen sävel soivat yhteen vain uskon salaisuudessa. Mutta me olemme matkalla sinne, missä uusi virsi kaikuu puhtaana ja Mooseksen ja Karitsan virsi soivat yhteen. Jumala antakoon seurakuntansa virrelle oman Henkensä, niin että siinä tulisi ilmi sydämiemme syvimmat ikävät, jotka se Henki herättää, ja että siinä kaikuisi kiitos kaikesta siitä, mitä olemme Jumalalta saaneet. Jumala laulajia siunatkoon!

A. E. Jokipiä.

TIREHTÖÖRI VIKTOR RAF

Rauman kaupunki- ja maaseurakunnan urkuri, director cantus Viktor Rafael Martinin täyttyessä kesäkuun 9. pnä 80 vuotta on aihetta palauttaa mieliin eräitä hänen elämänsä piirteitä.

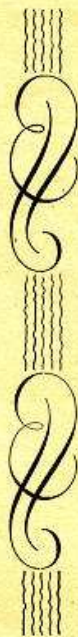
Hän on syntynyt Raumalla raumalaisista vanhemmista lapsirikkaan perheen jäsenenä. Hänen isänsä oli Raumalla toiminut liikemies Adolf Viktor Martin ja hänen äitinsä Raumalla syntynyt ja täällä vuonna 1913 kuollut Sofia Wilhelmina, o.s. Nordlund. Varsinkin äidin raumalaiset sukujuuret ovat syvät. Mielenkiintoista on, että pojan luonteenpiirteet ovatkin rakentuneet pääasiassa äidinperinnön sielun- ja luonteenomaisuuksien varaan.

Viktor Rafael Martin joutui jo varhaisessa nuoruudessaan sen ajan olojen mukaisesti ottamaan osaa monenlaisiin tehtäviin. Hän tottui pienestä pitäen ahkeroimaan ja siitä tottumuksesta hänelle muodostui elämää varten hyvä avu. Hänen soitannolliset taipumuksensa ilmenivät jo varsin varhain. Ne puolestaan ohjasivat hänet aikaisin soitannollisiin harjoituksiin, joissa hänen sisäinen olemuksensa tunsu eheää vastakaikua. Soittimien käyttö ja laulun lahja rikastuttivat jo hänen varhaisvuosiaan.

Luonnollisesti hän halusi soitannollisissa pyrinöissään kehittyä ja hän piti myös tärkeänä teoreettisia opintoja. Näin ollen hän lähti opiskelemaan Turun Kirkkomusiikkiopistoon, jossa hänen opintonsa kaikin puolin hyvin menestyivät. Opiskelunsa aikana hän usein oli Turun tuomiokirkossa jumalanpalvelusten aikana suorittamassa urkurin tehtäviä, opiston silloisen johtajan, tirehtööri Oscar Pahlmanin sijasta. Näin hän sai heti alussa hyvää kokemusta urkuuusikkona.

Kanttoriurkuriksi hän valmistui keväällä 1891 ja sai heti ryhtyä hoitamaan appensa, silloisen — kuuloltaan heikentyneen — urkuri J. F. Lindgrenin viransijaisuutta. Viimemainitun kuoltua V. R. Martin 1913 valittiin tähän virkaan harvinaisen yksimielisesti. Niin kaupunki- kuin maaseurakunnankin jäsenet olivat tällä ajalla oppineet arvostamaan häntä muusikkona ja seurakunnan palvelijana. Näin hän sitten vakinaisena sai jatkaa hänelle rakasta tehtävää. Tätä varsinaista elämänuraansa hän onkin hoitanut jo kokonaista 57 vuotta suorittaen samalla Rauman soitannollisessa elämässä muutenkin tuloksista rikkaan työpäivän.

Rauman kirkon urut ovat hänelle tulleet sanomattoman rakkaiksi. Usein hän on niistä liikuttuneena puhunut vakuuttaen niiden parissa aina erityisesti viihtyneensä. Urkujen rakenteita muutettaessa hän on tahtonut niihin antaumuksella perehtyä. Hartaita sävelmiä matkalla hyräillen hän on monasti päivien varhaistunteina ohjannut askeleensa kirkkoon, urkujen pariin.

"Kotikirkon Viestin" tämä numero on pääasiallisesti omiksi. Rauman seurakunta tahtoo täten tuoda ilmi syvän kiunnioitetulle sekä harvinaisen pitkän päivätyön suorittaneelle Oheisessa kirjoituksessa tir. Martinin vävy, Turun Sanomien soonallisuutta sekä hänen suorittamaansa elämäntehtävää.

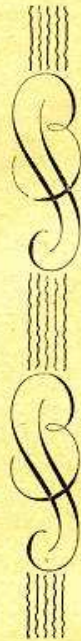
Liikuttava hänen kiintymyksensä tähän soittimeen on ollut kautta vuosikymmenien. Onko ihme, että hän on saanut lämmintä vastakaikua seurakuntalaisten keskuudessa. He tuntevat hänen soittonsa, kun sävelvuo tulvehtii rakastetun kotikirkon holveissa tutun ja kunnioitetun hartaan personallisen musikaalisuuden henkevoimänä.

Orkesterimusiikkikin, laulu ja varsinkin kuorolaulu on hänelle ollut yhtämittäisesti rakasta. Aikoinaan hän oli mukana oikeata soittajaniloa tuntien Rauman orkesterissa sekä Rauman Mieslaulajien vanhassa parvessa. Hänelle onkin tunnustukseksi annettu kuoron merkki ja hänet on kutsuttu sen kunniajäseneksi. Aivan erityisen maininnan ansaitsee hänen pitkäaikainen johtajatoimensa Rauman Nuorten Kristillisen yhdistyksen sekakuorossa ja sittemmin Rauman Kirkkokuoron innokkaana, elvyttävänä ja koosapitävänä johtajana.

Hänen johtamanaan tämä laulajayhtye on antanut lukuisia laulajaisia kotikaupungissaan ja juhlistanut monilukuisia kirkkollisia ja seurakunnallisia tilaisuuksia Raumalla sekä konsertoinut muuallakin eri puolilla Lounais-Suomea, mm.

AEL MARTIN 80-VUOTIAS

kuoron tiirehtööri V. R. Martinin 80-vuotispäivän kunnioittamisuutensa ja hartaat siunauksen toivotuksensa uskolliselle, työntekijälleen.

kuoron päätoimittaja Veikko Puro valaisee tir. Martinin per-

hyvin usein Turussa vuosien vieressä. Muutama viikko sitten kuoro antoi ommistuneet kirkkokonsertit Karjalan ja Mynämäen kirkoissa siten osoittaen, ettei edes korkea ikä ole lannistanut sitkeän johtajan kuorointoa. Kuorotyössä hän on elänyt täydellä antaumuksella. Kuorosävelmiä hyräillen hän on rientänyt harjoituksiin tehtäviin syventyneenä ja eri sävellysten luonteeseen eläytyneenä. Jokin erityinen lämpö ja herkkyys on aina kiinnittänyt hänet kuorolaisiin ja kueroon.

Hänen elävä soitannollisuutensa ja antaumuksellinen harrastuksensa on monella muullakin tavalla koitunut Rauman seurakunta-, lähetys- ja sivistyselämän hyväksi. Hänen soitannollinen opettajatoimensakin on jättänyt hyvää jälkeä Rauman henkiseen elämään. Hän on antanut parhaina vuosinaan ahkerasti yksityistä soitonopetusta, toiminut monia vuosia Rauman seminaarin soitonopettajana sekä Rauman yhteislyseon ja Rauman kansakoulun laulunopettajana. Näissäkin tehtävissä ilmennyt uutteruus ja into ovat täydentäneet hänen monipuolista osaansa Rauman henkisessä elämässä.

Hän on myös pitkät ajat ollut toimelias vakuu-

tusmies työskennellessään vuosikymmeniä sekä Kaleva-yhtiön että Pohjolan asiamiehenä, joissa toimissa hän saavutti hyvän menestyksen osoittaen sitkeyttä ja kärsivällisyyttä, jonka Rauman vanhin nykypolvikin vielä varmaan erittäin hyvin muistaa. Säästöpankiharrastus on liittynyt myös osana hänen toimintaansa. Hän on ollut vuosikymmenien ajan Rauman säästöpankin johtokunnassa ja siinä ominaisuudessa ottanut pankin toimiston käytännöllisiin tehtäviin vuosikaudet osaa.

Kaikessa tässä Raumaan ja sen seurakunnalliseen ja kirkolliseen elämään kohdistuvassa työssä on vallinnut yleisenä piirteenä uskollisuus. Hänen olemuksessaan ja hänen elämänsä sävyssä on alati heijastunut jotain puhtaasti raumalaista ja ennenkaikkea herkkyyttä, joka on ollut muudan vanhan Rauman oleellisimpia sisäisiä arvoja. Hänessä aito vanha raumalaisuus on henkilöitynyt hienopiirteisellä tavalla. Hänen toimiaan on aina ohjannut harvinaisen hyvä tahto. On erittäin onnellista, että hän on sen voinut aina säilyttää. Mutta häntä on alati auttanut hänen virkeä puolisonsa sekä seurakunnan paimenten ja muiden ystävien, ennenkaikkea laulajatoverien alinomainen lämmin ystävyys. Siitä on muodostunut hänen herkälle luonteelleen ja sydämellisyydelleen tuki elämän vaiheissa. Siksi hänen lapsenmielisyytensä on poikkeuksellisen eheänä säilynyt vuosikymmenestä vuosikymmeneen.

Viktor Rafael Martinin äidin Sofia Wilhelmnan antama henkinen perintö on kaikessa tuossa herkkänä heijastunut. Hänen äitinsä oli poikkeuksellisen herttainen, sydämellinen nainen, jonka olemuksesta huokui ainainen sisäinen lämpö ja hyvyys. Hän ei ollut silti uneksija, vaan päinvastoin toimelias, kyvykäs ja erittäin käsityötaitoinen ihminen, joka osaltaan ansiollaan paljon tuki monipäisen perheen isohkoa taloutta.

Äidin suomen sydämellisen perinnön ohella muodostui hänen elämäntoverinsa Hilda Martinin virkeä ja toimelias osa erittäin merkittäväksi kautta vuosikymmenien. Hilda Martin oli aivan elämänsä viimeisiin päiviin saakka pirteä, aloitukykyinen perheenäiti, joka auttoi, elvytti ja kannusti puolisoaan monella tavalla. Harvoin puoliset niin täydentävät toisiaan kuin tässä liitossa oli laita, liitossa, jossa vakaa uskonnollisuuskin oli elämänsykkeksen tahtia säätelemässä. Eheä elämäntoveruus antoi kodin jokapäiväiseenkin menoon valoisan leimansa.

Kaikkialla Viktor Rafael ja Hilda Martin liikkivat aina yhdessä niinkuin vain syvästi toisiinsa kiintyneet, toisiinsa turvautuvat ja luottavat elämäntoverit. Ystävällisen sopusointuisella tavalla he vaelsivat tietään ja ottivat kiitollisina elämän lahjan vastaan silloinkuin, kun sitä

Tir. ja rva Martin lasten ja lastenlasten parissa. Kuva otettu seurakunnan nykyisen kesäkodin verannalta.

ANNA KURTÉN †

murhe ja vastoinikäyminen synkensi, ja jota yhteisesti lauluun turvautuen pyrittiin hälventämään.

Lasten ja lastenlasten on kallisarvoista säilyttää elämäänsä rikastuttavana muistona tämän kodin henki, josta muuten aina varsinkin kesäisin tuotiin virkistävä tuulahdus lasten koteihin milloin esimerkiksi Rauman saariston Pinokariin, milloin Pyhärantaan, milloin — ja suorastaan vuosikymmenen ajan säännöllisesti — Hirvensaloon, Paraisille j.n.e., missä lapset ja lastenlapset saivat kesänsä viettämään. Näinä yhdessäolon suvisina aikoina ehkä parhaiten voitiin tuntea ja oivaltaa koko se hyvyys ja suojaava lämpö, jota tämä pari tulvi ja johon kumpikin antoi voimakkaan osansa. Lastenlapset ovat aina saaneet isoisästään riemullisimman leikki-
toverinsa.

Mutta V. R. ja Hilda Martinin elämänsä sisältyi silti enimmäksen työtä. Se on useimmin ollut pakko aloittaa kunakin päivänä jo varhain ja jatkaa sitä myöhäisimpiin iltatunteihin saakka. Siihen on kunkin päivän mittaan sisältyneet monenlaisia tehtäviä vakuutuspapereista alkaen kotoisiin talousaskareisiin saakka. Heidän elämänsä on ollut mitä suurimmassa määrin toimeliaisuuden rikastuttama ja sellaisena se on kehittänyt heidän persoonallisuksiinsa. Se on ollut molempien aviopuolisoiden tehokas opastaja ja kasvattajakin.

Kun me tämän monipuolisen, utteran ja uhrautuvan elämän korkeassa vaiheessa luomme ylimalkaisesti viitteisiin rajoittuvan katsauksen tirehtööri Viktor Rafael Martinin elämään ja toimintaan, samalla voimme todeta, että tällainen elämä sisäisellä sykkeellään sävyttää koko ympäristöään ja muodostuu kallisarvoiseksi esikuvaksi, joka sekin on suuri elämänlahja kaikille, jotka sen kykenevät itseilleen omaksumaan. Tällainenkin on siis eheästi eletyn elämän säteilevä vaikutus.

Suokoon Herra sen muodostuvan meille itsellekin kannustavaksi voimaksi omassa vaellusessamme.

Weikko Puro.

Kevätpäivän — vapun — ensi hetkien kera valkeni ikikevät eräälle elämän iltaan ehtineelle matkalaiselle, joka hartaasti halusi ajan vaivoista ikuisuuden ihanaan maahan. Tämä oli raumalaisille ja vallankin sen seurakuntaväelle niin tuttu ja arvossa pidetty neiti Anna Kurtén.

Hän syntyi Pirttijärvellä 24 päivänä lokakuuta 1878 ja muutti isänsä kuoltua äitineen Raumalle jo tyttösenä. Koulunsa hän kävi Raumalla ja täydensi opintojaan Turussa. Hänen ensimmäinen toimipaikkansa oli R. F. Lindgrenin konttorissa, josta hän siirtyi ensin Rauman rautateiden ja sittemmin Pohjoismaiden Yhdyspankin Rauman konttorin palvelukseen. Tässä pankinkonttorissa hän hoiti erilaisia toimia ja siirtyi vuonna 1938 täysin palvelleena eläkkeelle. Varsinaisten virkatehtäviensä ohella hän hoiti useita luottamustehtäviä.

Jo nuorena hän kokosydämisesti antautui Herralleen. Tästä johtui, että hän viihtyi kaikkialla, missä tätä Herraa palveltiin ja totuudessa lähestyttiin. Niinpä hänen paikkansa seurakunnan yhteisissä jumalanpalveluksissa ja muissa kokouksissa harvoin oli tyhjä. Hänen aina altista ja palvelevaa työtänsä saattoi Rauman seurakunta aina käyttää hyväkseen. Työ nuorten keskuudessa, myöskin kristillisessä partiossa, oli hänelle erikoisen rakasta. Mutta varsinaisen toimipaikkansa Jumalan valtakunnan työvainiolla hän kuitenkin sai NNKY:n piirissä. Täällä hän sai laskea vaihetuspöydälle monet lahjansa ja palavan intonsa. Uupumatta ja luonteeltaan ominaisella täsmällisyydellä ja perinpohjaisuudella hoiti hän yhdistyksen sihteerintointa Rauman yhdistyksen perustamisesta melkein kuolemaansa saakka. Yhteisissä kokouksissa kuultiin usein hänen korutonta todistustaan hänen Herrastaan ja Vapahtajastaan. Yhdistyksen eri toimintahaarat: tyttökerho, nuortenkerho, laulukuoro, raamattupiiri ja lähetyssompeluseura omasivat hänessä hartaan ja valvovan esirukoilijan. Kukapa raumalainen ei muistaisi hänen väsymätöntä työtään yhdistyksen julkaisujen levittäjänä. Uskovien yhteys — todellinen allianssimieli — oli hänelle pyhä asia. Tuomion sanaa sai turhaan odottaa hänen huulliltaan. Sorrettu tai hairahtunut lähimmäinen sai hänestä puolustajansa tai ainakin ymmärtäjänsä.

lujille ja hänellä riittäisi rehellisyyttä, niin eikö hän hänen arvostelunsa mukaan liene joskus menty jo liiankin pitkälle siihen suuntaan. Saan kai tunnustaa, että itse kannan siltä kohdalta arkaa tuntoa. Matti Huusko-vainajan kanssa olemme varmasti monta kertaa panneet johtajamme kärsivällisyyden kovalle koetteelle. Taittiin meitä joskus muistuttaakin, mutta me puolustauduimme ja — vieläkin puolustaudun: kaksi saman alan miestä ja hyviä ystäviä. Täytyihän meidän vaihtaa ajatuksia silloin kun tavattiin. Laulamisen välillä. Ei sentään kesken laulun. Ja oli kai muitakin kuorokurin tarvitsijoita. Ne ovat kuitenkin kuuluneet kuin asiaan, tyyliin. Samoin johtajamme ja kuoronkin halu silloin tällöin, väliin työkauden alussa, väliin päättyessä, väliin kesken kaiken, suurina juhlina ja muutenkin, päästä kahvipöytään ja laulaa siinä vain omaksi laulajaniloksi. Tarvittaessa on kyllä jostain löytynyt toinenkin työn- tahti, vaativa ja tiukka, työhön ja tarkkuuteen pakottava. Ovat saaneet laulajat huomata hengittämisenä ja liukumisensa ja muut laulliset ylitsekäymisensä. Mutta ei ole koskaan unoh- tunut, että hengellinen laulu, kuorolaulu siinä mukana, on laulajan omankin sielun hoitamis- työtä.

Oma lukunsa ovat olleet kuoron monet mat- kat. Niitä on tehty ympäri Satakunnan ja Var- sinais-Suomen, Poriin, Turkuun, maaseudulle. Tavallisesti on ollut pari laulamista samalla ker- taa. Ei ole johtajan ikä siinä ollut esteenä. Aina valmiina jos vain kuoro ja laulajat ovat olleet kahdeksan. Mahtoiko edes Tauno Ervo- vaiman päivänä, jolloin oltiin aina pienessä, usein aika suuressakin liikkeessä, koskaan vas- tustus lähteä johtajan taholta. Eikä oikeastaan laulajienkaan pahasti. Laulaminen vaatii laula- mista ja laulumatkat ovat olleet kuin kuoron hengitysliikettä ja hermovoimistelua. Joskus kun uuden oppiminen on pyrkinyt jäämään mat- koiden ja esiintymisten käydessä ylen tiheätahti- siksi, on ehkä tullut muristuakin —.

Kirkkokuoro, hengellinen laulu on ollut Viktor Martinille rakasta työtä, jota hän on tehnyt koko sydämellään. Ehkä on ollut tuloksiakin — ar- vostelu ei ole mukanaolleen asia. Ehkä julista- jan työtä. Oman sieluparan hoitamista. Todis- tajan tehtävää. Aina sydäimestä tehtyä rakasta työtä. Ensialkuun miehuuden parhaiten vuo- sien, myöhemmin kokeneen, vuosien harmaan- nuttaman miehen työtä.

Seisoimme tässä viikkoja muutaman taakse- päin Mynämäen kauniissa, tunnelmallisessa kir- kossa, kuorissa, alttarin edessä. Olimme päivällä laulaneet Karjalan idyllisessä metsäkirkossa. Illan suussa olimme päättämässä laulajaismat- kaamme emäkirkossa. Olimme pitkistä aikaa liikkeellä, kymmenkunnan vuotta välillä. Siihen

V. R. Martin opettajana

Kun dir. cantus Viktor Rafael Martin näinä päivinä täyttää korkean iän, 80 vuotta, saa hän osakseen monia sydäimestä lähteviä onnentoivotuksia. Eikä ihmettä. Onhan hän mies, jota täytyy rakastaa ja kun- nioittaa. Monta kaunista sanaa hänestä varmaan kir- joitetaan ja lausutaan tänä harvinaisena merkkipäivänä. Monista eri toimista, joissa hän pitkän elämänsä aikana on ehtinyt uurastaa, häntä kiitetään. Rauman kaupun- gin kansakoulukin tuntee syvää kiitollisuutta häntä koh- taan, sillä onhan hän aikoinaan toiminut laulunopetta- jana täkäläisessä poikakansakoulussa. Hänellä niinkuin hänen entisillä oppilaillaankin on monta hauskaa ja kiintoisaa muistoa siltä ajalta. Muistellaan moniaita laulutunteja, jolloin pojat vallattomina, haluttomina laulutaidon oppimiseen, saivat hänet hermostumaan ja väliin suutahtamaankin. Mutta yleensä pojat häntä kun- nioittivat ja tottelivat.

Vuosien 1905—1929 välisenä aikana kanttori Martin toimi useaan otteeseen Rauman seminaarin soitannon opettajana. Siinä tehtävässään hän onnistui erittäin hyvin. Pohjimmaltaan suoraluontoisena, lämminsydä- misenä ja hienotunteisena ihmisenä hän pääsi oppilai- tansa lähelle. Hänen suhtautumisensa jokaiseen oppi- laaseen yksilönä sai heidät innokkaasti harjoittamaan useammille vaikealta tuntuva soittotaitoa. Taitavana opettajana Martin tuona pitkänä toimikautena piirsi nimensä niiden seminaarin opettajien joukkoon, jotka vuosikymmenien aikana ovat kasvattaneet uusia opetta- japolvia Suomen lasten kasvatuksesta ja opetuksesta huolehtimaan.

Kun dir. cantus Martin v. 1929 viimeisen kerran erosi seminaarin palveluksesta, osoittivat silloiset oppilaat hänelle kiitollisuuttaan järjestämällä sisältörikkaan erojaisjuhlan ja antoivat hänelle arvokkaan lahjan.

J. Valpio.

oli mahtunut paljon. Olivat olleet sodat ja rau- hat. Raskaita vuosia. Siihen oli mahtunut rak- kaan elämäntoverin, Hilda Martinin, poismeno. Sairautta oli ollut. Väliin jo kuin elämänotton herpaantumistakin.

Tuli sitten Karjalan matkan ajatus ja samalla epäily siitä, onko uhkarohkeata. Päättyisihän kesäkuussa jo johtajan kahdeksavuosikymmen. Uskalsimme sittenkin. Lauoimme Mynämäelläkin ja sellaisella ilolla ja hartaudella kuin vain joskus harvoin ennen. Toivomme laulaneemme sydämiin ja sydämille.

Oli kuin vanhan muistamista. Olikohan Vik- tor Martinin johtaminen ollut sen notkeampaa, ote kiinteämpi kuin silloin helluntaina. Tuskin myötäeläminen, diminuendot, crescendoit nuo- rempanakaan sen elävämmät. Mietin. Siinä on edessämme Viktor Martin, Rauman seurakun- tien puolen vuossataa palvellut director cantus, jonka osana on ollut harvinaisen Jumalan armo. Saanut seistä työkykyisenä paikallaan hamaan harmaaseen vanhuuteen saakka ja suorittaa omalta osaltaan omalla paikallaan julistajan ja palvelijan tehtävänsä. Olivat mielessä hengel- lisen laulun tutut sanat: Armoa kaikk' on, armoa vaan — Kaikki se ain' rakas Herra on sulta!

I. Vaahtoranta.

Julkaisee: Rauman seurakunta. Vastaava toimittaja: rov. A. E. Jokipii. Toimitussihteeri: past. O. Tuominen.